

KO TAS NOZĪMĒ ATTIECĪBĀ UZ PRAKTISKU RĪCĪBU?

Iespējams, Tu jautā, ko darīt, lai dzīvnieku ekspluatācija tiktu pārtraukta.

Un ir kaut kas, ko Tu vari darīt.

Tu vari kļūt par vegānu. Kaut vai tagad. Vegānisms nozīmē, ka Tu vairs neēd un nekā citādi neizmanto produktus, kas iegūti no dzīvniekiem.

Vegānisms nav tikai uztura veids; tā ir **morāla un politiska apņemšanās pārtraukt dzīvnieku izmantošanu**, kas attiecas ne tikai uz ēdienu, bet arī apģērbu, kā arī citiem produktiem, darbībām un izvēlēm.

Vegānisms ir tas, ko mēs varam darīt jau šodien - lai palīdzētu dzīvniekiem. **Lai to paveiktu, nav jāriko dārgas kampaņas, jāveido lielas organizācijas, likumus** vai jebko citu. Tikai jāsaprot, ka, ja "dzīvnieku tiesības" kaut ko nozīmē, tad tās nozīmē to, ka mēs nevaram attaisnot dzīvnieku nogalināšanu un ēšanu.

Vegānisms samazina dzīvnieku ciešanas, jo tiek **samazināts pieprasījums** pēc dzīvnieku izcelsmes produktiem. Tas nozīmē nepiekrīst, ka dzīvnieki ir uzskatāmi par precēm un tas nozīmē atzīt, ka dzīvniekiem ir vērtība katram pašam par sevi.

Vegānisms ir arī **apņemšanās būt nevardarbīgiem**. Dzīvnieku tiesību kustībai vajadzētu būt kustībai par mieru un jānoraida jebkādu vardarbību pret dzīvniekiem - gan cilvēkveidīgajiem, gan pārējiem.

Vegānisms ir **svarīgākā politiskā rīcība**, ko varam veikt dzīvnieku labā.

Un, kad kļūsti par vegānu, sāc **izglītot** par to savu ģimeni, draugus un citus sev apkārt.

Ja gribam pārtraukt dzīvnieku ekspluatāciju, vegānu kustība ir tam nepieciešams priekšnosacījums. Un šāda kustība sākas ar katra atsevišķa cilvēka lēmumu.

BET KAS VAINAS TAM, KA ĒDAM CITUS DZĪVNIEKU IZCELSMES PRODUKTUS, NESKAITOT GAŅU?

Patiesībā nav būtiskas atšķirības starp gaļas ēšanu un piena, olu vai citu dzīvnieku izcelsmes produktu lietošanu. Pret dzīvniekiem, kurus izmanto piena, olu un citu produktu iegūšanai, izturas tik pat slikti, ja ne vēl sliktāk kā pret "gaļas" dzīvniekiem, viņu **mūžs tiek pārtraukts tajā pašā kautuvē**, un viņu miesa tiek apēsta tik un tā.

**Glāzē piena, saldējumā vai olā
ir tikpat ciešanu un nāves, cik
gaļas gabalā.**

Turpināt uzskatīt, ka pastāv morāla atšķirība starp gaļas ēšanu un piena, olu vai citu dzīvnieku izcelsmes produktu lietošanu ir tikpat naivi kā uzskatīt, ka ēst lielas govīs ir ētiskā ziņā atšķirīgi no mazu govju ēšanas.

Kamēr vairums cilvēku turpinās uzskatīt, ka dzīvnieku izcelsmes produktu lietošana ir pieņemama, priekš dzīvniekiem nekas īsti nemainīsies.

Tātad...

Izvēle ir Tavā ziņā. Neviens to nevar izdarīt Tavā vietā. Taču, ja piekrīti, ka dzīvnieku dzīvībām ir morāla vērtība, tad pārtrauc atbalstīt dzīvnieku nogalināšanu, lai cik "humāna" tā nebūtu.

Pievienojies abolicionistu kustībai. Kļūsti par vegānu. Kaut vai šodien. Tas nav sarežģīti. Un tā ir pareizā izvēle.

Lai uzzinātu vairāk, apmeklē abolicionisma pieejas mājaslapu:

www.AbolitionistApproach.com

© 2008 Gary L. Francione & Anna E. Charlton.

Tas, ka šo bukletu izplata citas personas vai organizācijas, automātiski nenozīmē, ka autori piekrīt jebkuriem citiem uzskatiem, kā vien tiem, kas pausti šajā bukletā.

DZĪVNIEKU TIESĪBAS

ABOLICIONISMA PIEEJA

WWW.ABOLITIONISTAPPROACH.COM

ATTIEKSME PRET DZĪVNIEKIEM: MŪSU MORĀLĀ ŠIZOFRĒNIJA

Mēs apgalvojam, ka uztveram dzīvnieku intereses nopietni.

Mēs visi piekrītam, ka ir morāli nepareizi nodarīt dzīvniekiem ciešanas vai tos nogalināt bez "pamatota iemesla". Bet ko ar to domājam?

Lai ko tas nenozīmētu, tam būtu jānozīmē, ka nav pareizi dzīvniekus pakļaut ciešanām vai nogalināt tikai baudas, izklaides, ērtības vai ieraduma dēļ.

Taču vairumu gadījumu, kad izmantojam dzīvniekus – gandrīz visus, nevar paskaidrot citādi, kā vien atzīstot, ka to darām baudas, izklaides, ērtības vai ieraduma dēļ.

Lielākā daļa dzīvnieku tiek nogalināti pārtikai. Saskaņā ar ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas (FAO) datiem katru gadu pārtikas iegūšanai cilvēki nogalina aptuveni 53 miljardus dzīvnieku - tas ir 53 000 000 000 - neskaitot zivis un citus jūras dzīvniekus.

145 miljoni.....nogalināti ik dienu
6 miljoni.....nogalināti ik stundu
100 000.....nogalināti ik minūti
1680.....nogalināti ik sekundi

Turklāt šis skaits pieaug un šī gadsimta laikā dubultosies.

Kā iespējams attaisnot šo slaktiņu?

Mēs nevaram to attaisnot, sakot, ka mums jāēd dzīvnieku izcelsmes produktus veselības uzturēšanai. Mums tiešām tas nav nepieciešams. Patiesībā aizvien vairāk pierādījumu liecina, ka šie produkti ir pat kaitīgi cilvēka veselībai.

Mēs nevaram to attaisnot, sakot, ka tas ir "dabiski", tikai tāpēc, ka cilvēki ir ēduši dzīvniekus tūkstošiem gadu. Tas, ka mēs kaut ko esam darījuši kopš seniem laikiem, nepadara to par morāli pareizu rīcību. Cilvēki ir bijuši rasisti un seksisti gadsimtiem ilgi, taču šobrīd mēs atzīstam, ka rasisms un seksisms ir morāli nepareiza rīcība.

Mēs to nevaram attaisnot, sakot, ka tas nepieciešams ekoloģisku apsvērumu dēļ. Aizvien vienprātīgāk tiek atzīts, ka lopkopība videi nodara milzīgu kaitējumu.

Saskaņā ar FAO datiem, lopkopības rezultātā rodas vairāk siltumnīcas efektu radošo gāzu nekā degvielu patērējošo transporta līdzekļu dēļ.

Mājlopu vajadzībām tiek izmantoti 30% zemes virsmas, tajā skaitā 33% aramzemes izmanto, lai tiem saražotu barību.

Lopkopība veicina mežu izciršanu jaunu ganību teritoriju iegūšanai un būtiski paātrina zemes degradēšanos pārmērīgas nogānīšanas, zemes sablīvēšanās un erozijas dēļ.

Lopkopība ir lielākais drauds aizvien sarūkošajiem saldūdens resursiem. Lai saražotu barību mājlopiem, nepieciešams liels ūdens daudzums, pļavu pārmērīga nogānīšana izjauc ūdens apriti, un lopkopība ir būtisks ūdens piesārņojuma cēlonis.

Dzīvnieki patērē vairāk proteīna nekā tie rada. Uz katru kilogramu saražotā dzīvnieku izcelsmes proteīna tie patērē aptuveni 6 kilogramus augu proteīna, ko iegūst no graudiem un lapām.

Lai saražotu kilogramu liellopu gaļas nepieciešami vairāk kā 100 000 litri ūdens, bet tikai aptuveni 900 litru ūdens, lai saražotu vienu kilogramu kviešu.

Tā kā dzīvnieki patērē daudz vairāk proteīna nekā tie saražo, tad daļa graudu, ko varētu lietot cilvēki, tā vietā tiek izbaroti dzīvniekiem. Tādējādi bez visiem jau minētajiem faktoriem lopkopība arī vairo badu pasaulē.

Vienīgie attaisnojumi par 53 miljardiem dzīvnieku, kurus ik gadu pakļaujam ciešanām un nogalinām, ir tas, ka mēs gūstam baudu tos ēdot; ka mums ir ērti to darīt un ka tā ir ierasts.

Citiem vārdiem - mums nav nekāda pamatota attaisnojuma.

Mūsu domāšana par dzīvniekiem ir pavisam jucekļīga. Daudzi no mums dzīvo vai ir dzīvojuši ar tādiem dzīvniekiem kā suņi, kaķi, truši u.c. Mēs mīlam šos dzīvniekus. Uzskatām viņus par svarīgiem ģimenes locekļiem. Un mēs skumstam, kad tie nomirst.

Taču vienlaikus mēs duram dakšiņas citos dzīvniekos, kuri nemaz nav tik atšķirīgi no tiem, kurus mīlam. Tas nav saprotami.

Mūsu izturēšanās pret dzīvniekiem

Mēs ne tikai izmantojam dzīvniekus visdažādākajiem mērķiem, kurus nevar saukt par "pamatotiem iemesliem", bet arī izturamies pret tiem tā, ka to sauktu par spīdzināšanu, ja tā izturētos pret cilvēkiem.

Pastāv dzīvnieku labturības likumi, kas pieprasa, lai mēs izturētos "humāni", taču **šie likumi ir lielā mērā bezjēdzīgi, jo dzīvnieki tiek uzskatīti par īpašumu.** Tie tiek uzskatīti par precēm, kam nav citas vērtības kā vien tā, kādu tiem piešķiram. Likuma priekšā dzīvnieki īpaši neatšķiras no automobiļiem, mēbelēm vai jebkāda cita īpašuma veida.

Tā kā dzīvnieki tiek uzskatīti par īpašumu, tad cilvēki tos izmanto praktiski jebkādiem nolūkiem un tā rezultātā nodara šausminošas ciešanas.

Kāpēc gan vienkārši neuzlabot likumus un dzīvnieku turēšanas prasības?

Vairums dzīvnieku aizsardzības organizāciju Eiropā un ASV uzskata, ka risinājums dzīvnieku izmantošanas problēmai ir dzīvnieku labturības likumu papildināšana vai spiedienu izdarīšana uz lopkopības industriju, lai tīktu pilnveidotas dzīvnieku labturības prasības.

Šīs dzīvnieku aizsardzības organizācijas rīko kampaņas par "humānākām" kaušanas metodēm, "humānākiem" dzīvnieku ieslodzīšanas veidiem, piemēram, lielākiem krātiņiem u.tml. Dažas no šīm organizācijām uzskata, ka, uzlabojot labturības prasības, dzīvnieku izmantošana kādu dienu tiks pārtraukta pavisam vai arī būs būtiski samazināta.

Bet vai tas ir risinājums? Nē, nav vis.

Patiesībā šādas labturības reformas rada pavisam nelielus, ja vispār kādus uzlabojumus. "Brīvo vistu" olu iegūšanai tiek nodarītas tādas pašas ciešanas kā pārējo olu iegūšanai.

Runāšana par to, ka dzīvnieku ekspluatācija kļūst aizvien "humānāka", tikai ļauj cilvēkiem justies mazāk neērti par dzīvnieku izmantošanu un iedrošina turpināt lietot dzīvnieku izcelsmes produktus un var pat palielināt kopējās ciešanas un nāvju skaitu.

Turklāt nav nekādu pierādījumu, ka dzīvnieku labturības uzlabošana galu galā novedīs pie dzīvnieku izmantošanas pārtraukšanas vai to būtiski samazinās. Dzīvnieku labturības likumi un standarti pastāv jau vairāk kā 200 gadu, tomēr **šobrīd mēs dzīvniekus izmantojam vairāk un šausmīgākos veidos nekā jebkad agrāk cilvēces vēsturē.**

Un vissvarīgākais - regulējot ekspluatācijas veidus tiek ignorēts pamatjautājums: kā attaisnot to, ka izmantojam dzīvniekus kā resursus, lai cik arī "humāni" pret tiem neizturamies?

Kāds tad ir risinājums?

Risinājums ir abolicionisms - dzīvnieku izmantošanas pārtraukšana, nevis tikai mainīšana. Risinājums ir atzīt, ka tāpat kā jebkuram cilvēkam ir neatņemamas un aizstājamās tiesības nebūt par kāda īpašumu, neskatoties, kāds šis cilvēks ir, tā arī jebkurai citai būtni, kas spēj just, ir tādas pašas tiesības.